

Jadvyga Čiurlionytė, sudarė ir parengė Laima Burkšaitienė, Vilnius: Lietuvos muzikos ir teatro akademija, 2006. – 502 p.

Lietuvių etnomuzikologijos pagrindėja – teorinių darbų, iki šiol tebesančių atspara šiandienos tyrėjams, autorė ir viso pulko mokinių, tęsiančių, plėtojančių jos iškeltas idėjas, ugdytoja Jadvyga Čiurlionytė įamžinta solidžiam, skoningai apipavidalintame leidinyje. Knygoje skelbiami J. Čiurlionytės laišakai ir laišakai jai, dienoraščio fragmentai, pokalbiai su ja, bemaž trisdešimties žmonių – draugų, artimų giminaičių, kolegų, buvusių studentų, gerų pažįstamų ir bendravusių su profesore epizodiškai – atsiminimai, taip pat nekrologai, kalbos, pasakytos minint jos šimtmetį. Prieduose sudėtos svarbiausios J. Čiurlionytės gyvenimo ir veiklos datos, jos studentų ir jų diplominių darbų sąrašas, bibliografija, notografija. Knygos pradžioje Laima Burkšaitienė pateikia J. Čiurlionytės asmenybės ir mokslinės veiklos aprašymą. Tai išsami, objektyvi biografinė studija, kurioje atskleistas ir gyvenimo kelias, ir visi šios žymios moters veiklos barai.

Knygoje skelbiama medžiaga atrinkta nepaprastai preciziškai, niekur neperžengiama viešumo ir asmeniškumo riba, antra vertus, tiek J. Čiurlionytės asmenybė, tiek ją supusi kultūrinė aplinka atskleidžiama nepaprastai išsamiai, netikėtais aspektais. Tai ypač daug kruopštumo, nepaprastos atsakomybės, intuicijos, išmanymo iš knygos parengėjos pareikalavęs darbas. L. Burkšai-

tienė surinko po daugelį archyvų išsibarsčiusius dokumentus, išgvildeno daugybę iki šiol neaiškių svarbių faktų ir smulkmenų, pateikė tikslius duomenis apie šalia J. Čiurlionytės buvusius, su ja bendravusius, jos minėtus žmones.

Ypač daug apie žmogų pasako laišakai. Juose atsiveria netgi tokia santūri, uždara, griežta, gana kategoriška asmenybė, kaip J. Čiurlionytė. Laiškai ir dienoraščiai išduoda vidinį tapsmą, ieškojimus, abejones, atvirą nuomonę bei svarstymus, viena tvė tarp artimųjų – visa tai, ko nežinojome. Žinojome kitokią profesorę iš jos santūrių, lakoniškų, esmingų darbų – knygų, straipsnių, recenzijų, taip pat kaip didžiojo Čiurlionio seserį – iš spaudai parengtų jo kūrinių, atsiminimų apie menininką. Profesorė visada save siejo su vyriausiojo brolio Mikalojaus Konstantino Čiurlionio vardu. Juk ne veltui ji, žinoma pedagogė, muzikos kritikė, mokslininkė etnomuzikologė, buvo ir liko Jadvyga Čiurlionytė – ne Abraitienė ir ne Borutienė.

Leidinyje pateikiamoje medžiagoje neišvengiamai atsispindi ir ilgą laiką tarp Konservatorijos ir Lietuvių kalbos ir literatūros instituto folkloristų tvyrojusi įtampa, trukdžiusi bendradarbiauti. Kiekvienas gali tos įtampos priežastis suprasti, išsiaiškinti savaip. Kas teisus, kas – ne, nuorodų nėra.

Aušra Žičkienė

Barbora Buivydyaitė: Autentiškas folkloras, Vilnius: Lietuvos muzikos ir teatro akademija, 2006. – k. pl. + kn. (64 p.).

Lietuvos muzikos ir teatro akademija prieš kurį laiką pradėjo leisti kompaktinių plokštelių seriją su autentiškais liaudies dainininkų įrašais. Serijoje pristatyti pateikėjai įvardijami „dainų karaliais ir karalienėmis“. Šis iš pasakų atkeliavęs įvaizdis folkloristinėje raštyje gyvuoja ne viena dešimtmetį. Juo apibūdinami pateikėjai, iš

kurių tautosakos rinkėjai yra užrašę ypač daug vertingų dainų.

Taigi šios serijos pateikėjų atranką greta kokybės lemia ir kiekybė, tai yra užrašytų dainų skaičius. Mat kuo didesnė dainininko repertuaro apimtis, tuo daugiau yra ką pasirinkti. Nuodugnus repertuaro ištyrimas, rimtas įsiklausymas ir griežta atran-